

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Středočeský inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Skalsko, okres Mladá Boleslav

294 26 Skalsko 1

Identifikátor školy: 600 049 299

Termín konání orientační inspekce: 2. - 4. duben 2002

Čj.	034 74/02-2161
Signatura	oc4cv107

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Skalsko je plně organizovanou školou bez právní subjektivity. V době konání inspekce navštěvovalo devět tříd celkem 155 žáků (průměrný počet žáků ve třídě - 17, počet pedagogických pracovníků - 12). Vyučuje se dle vzdělávacího programu Základní škola (MŠMT ČR, čj. 16 847/96-20). Součástí školy je pouze školní družina, umístěná společně se čtyřmi třídami 1. - 4. ročníku v druhé budově.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk, anglický jazyk, německý jazyk, konverzace v německém jazyku

Časová dotace všech tří jazyků odpovídá vzdělávacímu programu, rovněž obsah učiva ve sledovaných hodinách byl v souladu s osnovami a časově tematickými plány. Kontinuitu výuky zabezpečují především vzájemné konzultace všech vyučujících, jejich časově-tematické plány a plán jednoho metodického orgánu, společného pro všechny předměty. Plánování a aktuální příprava na vyučování měly velmi dobrou úroveň.

Výuku českého jazyka zajišťuje sedm učitelek, z nichž tři splňují požadavek odborné a pedagogické způsobilosti, zbývající čtyři mají středoškolské vzdělání. Kvalitou výuky a pečlivou přípravou však tento handicap částečně nahrazují. Oběma cizím jazykům vyučují tři učitelky - jedna plně kvalifikovaná, dvě pedagogicky způsobilé. Odborné pracovníky pro výuku jazyků neexistují, jen jedna malá učebna v nové části je částečně zaměřená svou výzdobou (mapy, nástěnky apod.) k výuce německého jazyka.

Z audiovizuální techniky byl ve třech hodinách (z celkových čtyř) cizích jazyků použit magnetofon, v jedné hodině českého jazyka se pracovalo efektivně na počítačích. Cizojazyčné slovníky byly jednou částečně využity v hodině konverzace německého jazyka, práce s pravidly, cizojazyčnými časopisy či jinou literaturou nebyla ve sledovaných hodinách zaznamenána.

Rozvrh hodin odpovídá psychohygienickým požadavkům. Relaxační činnost se vyskytovala především ve vyučování na 1. stupni. Ne vždy bylo větráno. Podmínky výuky byly průměrné.

Hodiny byly připravené. Střídání metod a forem práce vedlo k pestrosti vyučovacích jednotek, chyběla však především vnitřní diferenciaci, více individuální samostatné práce, práce ve skupinách, dvojicích apod. Nejzdařilejší v tomto směru se jevily hodiny českého jazyka v 5. ročníku (diferencovaná práce dětí s počítači) a 9. ročníku (slohový výcvik zaměřený na rozvoj fantazie). Individuální přístup k integrovaným žákům byl viditelný jen v některých hodinách (např. ve 4. ročníku v předmětu český jazyk, v anglickém jazyku v 8. ročníku); nejvýrazněji se projevil v hodině českého jazyka ve 2. ročníku - zaujala především individuální práce s dětmi, jež mají diagnostikované poruchy učení, a velmi hezký vztah učitelky k nim. Hodina konverzace německého jazyka měla sice pestrou stavbu, zvolené metody a formy práce však neodpovídaly zaměření hodiny a cíli - tj. především vlastní konverzaci. Organizace, formy a metody výuky měly negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Učitelky se snažily motivovat především častou pochvalou. Slovní hodnocení převládalo, klasifikace známkou se objevila jen ve dvou hodinách (anglický jazyk v 6. ročníku, německý jazyk v 9. ročníku). V hodinách nechyběla vstupní motivace - žákům byly často a zřetelně sděleny cíle a záměry, zejména v hodinách nižších ročníků. Závěrečné zhodnocení práce naopak chybělo ve většině hodin - časová tíseň na konci hodiny to neumožňovala. Víceméně výjimkou byla hodina českého jazyka ve 3. ročníku - závěrečné zhodnocení práce prováděly úspěšně děti samy. Motivující pro výuku cizích jazyků jsou mj. i kontakty se zahraniční školou

či jazykově zaměřené zájezdy do zahraničí - o oboje se zatím škola nepokouší. Naopak - výuce cizích jazyků pomáhá např. organizování olympiád, což se úspěšně realizuje. Motivace a hodnocení měly průměrnou úroveň.

Komunikativní dovednosti žáků, zejména v obou cizích jazycích, měly pouze průměrnou úroveň. Vysokou kvalitou těchto dovedností překvapili nejvíce žáci 9. ročníku v českém jazyku - zajímavě vedená hodina, zaměřená na rozvoj fantazie a vyprávění, ukázala, že systematická práce vyučující za použití nestandardních metod a forem přináší výsledky. Úroveň verbální komunikace učitelek měla nedostatky - až příliš často používaly obecnou češtinu a totéž tolerovaly žákům.

Výuka českého, anglického a německého jazyka měla celkově průměrnou úroveň.

Dějepis, zeměpis

Časová dotace i členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídaly učebnímu plánu, porušení osnov bylo zaznamenáno v předmětu dějepis v loňském školním roce v 9. ročníku - nejnovější dějiny (Československo a svět ve 2. polovině 20. století) nebyly vůbec vyučovány. Rovněž v letošním školním roce je tomto předmětu obdobná situace, zpoždění vůči časovému plánu lze ale přinejmenším minimalizovat. Plánování a příprava měly průměrnou úroveň.

Obě vyučující uvedených předmětů jsou k výuce pedagogicky způsobilé.

Dějepis a zeměpis se vyučuje ve standardně zařízené odborné pracovně, na jejíž výzdobě se úspěšně podíleli i žáci 9. ročníku. Ve zhlédnutých hodinách se pracovalo s běžnými didaktickými pomůckami (především mapami - často nepřehlednými - a atlasy), v jedné ze čtyř sledovaných hodin byl použit zpětný projektor. Největším nedostatkem tak byla malá názornost výuky.

V psychohygienických podmínkách se střídala pozitiva s negativy - ve většině hodin bylo větráno, světelné podmínky vyhovovaly, relaxace však nebyla zřetelná. Zařazení hodin do rozvrhu ve dvou případech odporuje zásadám, jimiž se jeho sestavování řídí - hodiny zeměpisu v 6. a 7. ročníku následují ve dvou po sobě jdoucích dnech. Podmínky výuky byly průměrné.

V použitých formách a metodách byla nejzdařilejší hodina zeměpisu v 9. ročníku snahou po samostatném hledání informací v průběhu výkladové části hodiny. Zbývající tři hodiny byly klasicky pojaté - frontální opakování, výklad s částečným problémovým vyučováním, zápis do sešitů. Podíl žáků na tvorbě zápisu v závěru hodiny byl minimální. Referáty žáků nezazněly ani v jedné hodině. Organizace, formy a metody byly průměrné.

Úvod hodin se vyznačoval vstupní motivací, v průběhu hodiny byli žáci motivováni především verbálně - zejména pochvalami. Závěrečné zhodnocení práce buď zcela chybělo, nebo bylo, vzhledem k časové tísní, velmi stručné. Ve všech čtyřech hodinách se hodnotilo pouze slovně. Hodnocení práce žáky samotnými se neobjevilo. Motivace a hodnocení měly negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Vztah mezi žáky a učiteli byl přátelský. Prostor pro vyjádření vlastního názoru nebyl většinou dostatečný; mnohdy nevhodně položená otázka nedávala žákům možnost k delší a souvislejší komunikaci. Komunikativní dovednosti žáků měly nejlepší úroveň v hodině dějepis v 9. ročníku - zájem některých žáků o historickou tematiku byl překvapivý, jejich komunikativní dovednosti měly dobrou úroveň. Realizované projekty v těchto předmětech to dokazují. Nespisovná mluva žáků byla mnohdy tolerována, ve verbální komunikaci učitelek zaznívala obecná čeština. Interakce a komunikace měly nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Celkově byla výuka obou předmětů hodnocena průměrně.

Matematika, fyzika a volitelný předmět matematický seminář

Časová dotace matematiky odpovídá minimu hodin určenému učebním plánem. Hodinová dotace fyziky je oproti stanovenému základu posílena o dvě hodiny týdně. V letošním školním roce je pro žáky 8. a 9. ročníku zařazen volitelný předmět matematický seminář. Kontrolou třídních knih a hospitací volitelného předmětu bylo zjištěno, že jeho obsahem je hlavně základní učivo matematiky. Tím tento předmět minimálně obohacuje a rozšiřuje obsah základního vzdělání, což je v přímém rozporu s filozofií volitelných předmětů. Rovněž princip volitelnosti předmětu není zajišťován, neboť je přidělen všem žákům třídy. Tím nejsou respektovány jejich různorodé zájmy a předpoklady. Rozvržení učiva a jeho sladění s plánem vykazuje předmět fyzika. Laboratorní práce jsou zařazovány pravidelně. Kontrolou třídních knih bylo zjištěno porušení osnov matematiky v minulém školním roce - ve 2. ročníku bylo vyučováno téma násobilka, ve 3. ročníku bylo nad rámec osnov zařazeno učivo o souměrnosti, kružnici a kruhu. Žáci, kteří končili vzdělávací cyklus ve školním roce 2000/2001, neměli v průběhu výuky na 2. stupni zařazeno učivo Základy statistiky a Základy finanční matematiky. Plánování a příprava výuky byly hodnoceny jako pouze vyhovující.

Matematiku ve škole vyučuje šest učitelek, z nichž pouze dvě mají příslušnou odbornou a pedagogickou způsobilost, což se projevilo drobnými odbornými nedostatky. Fyzika je obsazena učitelkou s odbornou a pedagogickou způsobilostí.

Odborná učebna matematiky není zřízena, prostředí tříd není příliš podnětné a motivující. Vybavení kabinetu matematiky učebními pomůckami je v posledních letech sporadicky doplňované pouze odbornou literaturou. Odborná pracovna fyziky má dostatek pomůcek. Učitelky se snažily o využití dostupných matematických a fyzikálních pomůcek, což přispělo ke zvýšení názornosti výuky. Zvláště v hodině fyziky bylo patrné, že žáci s pomůckami pracují pravidelně. Ve dvou hodinách byl k zefektivnění výuky využit meotar. V nově zřízené počítačové učebně mají žáci možnost pracovat s výukovými programy matematiky a fyziky; této možnosti však využívají některé učitelky v menší míře. Používané učebnice matematiky nejsou součástí ucelené řady, v jedné třídě mají žáci k dispozici pouze pracovní sešity.

Vzhledem k častému stěhování žáků do jednotlivých učeben nebyla vždy respektována antropometrická měřítka - velikost nábytku někdy neodpovídala fyzickým parametrům dětí. Špatné posazení leváka a praváka bylo pozorováno v jedné hodině. Přirozený prostor pro relaxaci byl vytvořen především u žáků nižších ročníků, což umožnilo udržení jejich aktivity po celou vyučovací jednotku. V odborné pracovně fyziky nebylo uklizeno (prach na lavicích, papírky na podlaze, nevytřeno). Podmínky výuky mají průměrnou úroveň.

Pro všech osm sledovaných hodin byla příznačná pracovní atmosféra. Učitelky dbaly na dodržování základních didaktických zásad, zejména zásady přiměřenosti a názornosti. K pozitivním jevům patřilo, zvláště na 1. stupni, časté střídání činností. V jedné hodině byla psána prověřovací práce, jejíž obtížnost byla nad schopnosti a předpoklady některých žáků. V jiné hodině došlo k zadání úkolu, pro jehož řešení neměli žáci komplexní vědomosti. Situace v tomto okamžiku vyžadovala okamžitou zpětnou vazbu, jež však chyběla. V hodině fyziky (pokus prováděný žáky) citelně chyběla instruktáž. Většina žáků tak nesplnila cíl a nemohla z provedeného pokusu vyvodit patřičné závěry. V mnohých hodinách nebyl kladen důraz na rozvoj logického úsudku. Výraznější diferencování nebylo ve většině hodin zjištěno. Při skupinové práci (byla zařazena ve třech hodinách) byl kladen přílišný důraz na rychlost vyřešení úkolu. Tím docházelo k nepřesným zápisům úloh a k častému chybování. Výuka vedená frontálním způsobem převažovala. Chybělo též systematické shrnutí a utřídění učiva, či zhodnocení práce. Vyskytly se i drobné odborné nedostatky učitelek, negativem bylo též pozdní zahajování hodin na 2. stupni. Organizace, formy a metody výuky měly pozitivní a negativní téměř v rovnováze.

Vstupní motivace měla ve většině hospitovaných hodin zpravidla jen formu seznámení s programem hodiny. Docházelo však k paradoxním situacím, kdy byl prezentován jiný cíl hodiny, než ke kterému celý vývoj vyučovací jednotky směřoval. Cílené průběžné motivační hodnocení bylo u většiny hodin nevýrazné. Kladem hodnotícího systému je pravidelné zadávání srovnávacích prověrek v průběhu roku a zveřejňování jejich výsledků. Zařazení soutěže s neadekvátními pravidly v jedné třídě mělo za následek osočování mezi spolužáky. Kontrolou žákovských knížek byla zjištěna pravidelná frekvence klasifikace ve všech třídách. Oblast motivace a hodnocení byla průměrná.

Úprava ve školních nebo pracovních sešitech vykazuje nedostatky, školní sešity jsou vyučujícími kontrolovány velmi sporadicky. Důraz na rozvoj komunikačních dovedností byl většinou nevýrazný, žáci v těchto třídách byli pasivní. Lepší komunikace byla patrná v nižších ročnících. U jedné vyučující docházelo k drobným projevům nekázně, k čemuž přispěla i špatná skladba hodiny. V ostatních třídách žáci respektovali dohodnutá pravidla chování. Verbální projev učitelek byl srozumitelný a přiměřený věku a schopnostem žáků. Interakce a komunikace měly průměrnou úroveň.

Výuka matematiky, fyziky a volitelného předmětu matematický seminář byla průměrná.

Blok předmětů přírodopis, přírodověda, vlastivěda a prvouka

Všem sledovaným předmětům je věnována časová dotace odpovídající schválenému učebnímu plánu. Kontrolou třídních knih školního roku 2000/2001 bylo zjištěno nedodržení osnov nezačleněním kurzu Výchovy ke zdraví do výuky přírodovědy a vlastivědy. Učitelkami zpracované tematické plány učiva nejsou vždy dodržovány - např. zamýšlené a naplánované laboratorní práce v předmětu přírodopis nebyly k termínu inspekce provedeny. Velmi dobrou úroveň plánování i aktuální přípravy se vyznačovala výuka v I., III. a IV. třídě. K výraznějším nedostatkům naopak patřila nepřipravenost některých zařazených pomůcek a potažmo neprovedení kontroly jejich funkčnosti vyučujícími (siloměry v přírodovědě V. třídy, medirex v přírodopisu VI. třídy nebo mapa ČR ve vlastivědě V. třídy). Oblast plánování a přípravy výuky vykazovala negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Z šesti učitelek hospitovaných předmětů tři nesplňují kvalifikační předpoklady. Úroveň výuky tím nebyla nijak dotčena.

Většina učeben je vybavena starším školním nábytkem, výjimku představuje pracovní přírodopisu. Sortiment učebních pomůcek a didaktické techniky (byla využita sporadicky - pouze jedenkrát mikroskopy a medirex) je standardní. Žáci často pracovali s kartičkami, obrazovým či nakopírovaným materiálem, pracovním sešitem i s nástěnnými pomůckami, méně již s učebnicí. Audiovizuální a jiná didaktická technika (např. zpětný projektor, video) chyběly. Zápisy v třídních knihách však dokládají občasně uplatnění výukových programů na PC. Trojrozměrné pomůcky (modely orgánů a soustav, živé přírodniny, sbírky) učitelky použily ve dvou hodinách z devíti navštívených.

Výrazně lepší úroveň psychohygieny výuky zaznamenala inspekce v 1. - 4. ročníku - zařazování relaxačních prvků, respektování potřeb i schopností žáků, navození správné atmosféry. Ve vyšších ročnících nepatřily uvedené atributy k běžným jevům, naopak - samozřejmostí bylo např. přesahování výuky do přestávek. Hygiena rozvrhu je dodržena, pouze prvouce ve II. třídě se vyučuje ve dvou po sobě následujících dnech. Podmínky výuky měly průměrnou úroveň.

Velmi dobrou organizaci výuky se střídáním forem a metod práce, promyšleností i návazností jednotlivých kroků a důrazem na činnostní učení (samostatné či skupinové řešení úkolů, získávání informací vyhledáváním, pozorováním nebo porovnáváním, využití referátů)

i názornost se vyznačovaly hodiny prvouky ve III. a vlastivědy a přírodovědy ve IV. třídě. V ostatních sledovaných vyučovacích jednotkách byla registrována větší či menší organizační i metodologická pochybení ze strany učitelek (chybějící resp. teprve dodatečně provedené instruktáže k pracovním úkonům s didaktickou technikou doprovázené technickými problémy a nízkou efektivitou, větší podíl frontální výuky s dominancí učitelek, pseudoskupinové vyučování, nevhodné rozvržení hodiny, neopodstatněné přesouvání připravených referátů na další hodiny apod.). Mezi nedostatky patří i nevyužití práce s chybou nebo pouze ojediněle uplatněné mezipředmětové vztahy. Organizace, formy a metody výuky byly průměrné.

Vedle většinové vstupní motivace upoutávkou náplní práce učitelky žáky průběžně stimulují např. využitím jejich zkušeností či ověřováním vědomostí a následnou klasifikací. Četnost známek za 1. pololetí je dostatečná. Naopak pochvalou učitelky šetřily. Pouze jednou dostali žáci prostor k sebehodnocení. Chybělo i závěrečné zhodnocení jejich práce. Zřetelně kvalitnější spolupráci vyučujících s žáky, založenou na vzájemném respektování a tolerantnosti ve vztazích učitel - žák i žák - žák, na poskytování dostatečného prostoru k prezentaci myšlenek a názorů i na vytvoření klidné pracovní atmosféry, se vyznačovaly navštívené hodiny na 1. stupni. V motivaci a hodnocení i v interakci a komunikaci byla negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Úroveň výuky v sledovaném bloku předmětů byla průměrná.

Tělesná výchova

Výuka tělesné výchovy odpovídá svou hodinovou dotací a obsahem schválenému vzdělávacímu programu. K dalšímu sportovnímu vyžití nabízí škola pouze turistický kroužek. O velké přestávce za příznivého počasí mají žáci možnost volného pohybu v areálu školy. Všechny učitelky mají zpracovány časově-tematické plány. Ty jsou zvláště v některých případech těžko použitelné k plánování a přípravě hodin. V plánu není např. zohledněno rozlišení specifických zájmů chlapců a dívek na 2. stupni. V několika hodinách nesouhlasila naplánovaná témata s aktuální výukou. Příprava většiny vyučujících byla hodnocena jako pouze vyhovující, rovněž v plánování a přípravě výuky převažovala negativa.

Z osmi vyučujících nemají čtyři učitelky odbornou a pedagogickou způsobilost, zbývajícím čtyřem chybí příslušná odborná způsobilost. Tento fakt měl ve sledovaných hodinách negativní vliv na kvalitu výuky.

Škola má k dispozici velkou moderní tělocvičnu, která byla přistavěna k hlavní budově. Tělocvična je vybavena starším nářadím s omezenou funkčností. Sportovního náčiní není dostatek, často je nízké kvality, což umožňuje organizaci a nácvik některých kolektivních her pouze v omezené míře. Učitelky si stěžovaly na nedostatečné vytápění haly v zimních měsících. K výuce je využíváno přilehlé fotbalové hřiště, doskočiště pro skok daleký a park v bezprostřední blízkosti školy využitelný pro vytrvalostní běhy. Většina hodin, zejména žáků 1. stupně, kteří docházejí do tělocvičny ze vzdálenější budovy, začínala později, některé hodiny skončily o několik minut dříve.

Učitelky tolerovaly cvičení v řetízích, náramcích a hodinkách, ale i v nevhodné obuvi a cvičebním úboru. Negativem byla téměř nevybavená lékárnička. Podmínky výuky jsou hodnoceny jako průměrné.

V hodinách, vyjma jedné, která z průměrně až podprůměrně hodnocených hodin vybočovala, znatelně chyběla pestrost činností a nápaditost zařazovaných herních situací. Hodiny se vyznačovaly malou efektivitou. Příčinou byl jednak již výše zmíněný problém, jednak vlastní organizace hodin. Cvičení zařazená do úvodních částí hodiny většinou neměla postačující délku a intenzitu, aby se žáci stačili rozcvičit. Protážení a rozcvičení často směřovaly k jiným

svalovým skupinám, než bylo zapotřebí k plnění hlavního cíle hodiny. Cílem hlavních částí hodin bylo opakování a procvičování již dříve osvojených činností, nároky kladené na žáky odpovídaly jejich věku. Učitelky na 1. stupni kladly důraz na hravé pojetí hodin, na 2. stupni preferovaly především rozvoj obratnostních a vytrvalostních předpokladů. Dbaly na individuální předpoklady jednotlivých žáků, povzbuzovaly méně nadané žáky a hodnotily je za dílčí úspěchy. Organizace, formy a metody výuky vykazovaly pozitiva a negativa téměř v rovnováze.

Žáci byli většinou seznámeni s cílem a programem v úvodní části hodiny při společném nástupu. K dalším pozitivním motivačním nástrojům patřily povzbuzování, pochvala, soutěživá cvičení, volba spoluhráčů, taktní opravování chyb. Závěrečné zhodnocení hodiny chybělo, nebo bylo málo výrazné. Oblast motivace a hodnocení byla průměrná.

Žáci, vyjma jedné hodiny, plnili pokyny vyučujících a dodržovali stanovená pravidla chování. Vyučující jsou informovány o zdravotních problémech žáků a respektují je. Při sportovních činnostech měli žáci příležitost k vzájemné spolupráci a toleranci. Interakce a komunikace měly nadprůměrnou úroveň.

Výuka tělesné výchovy byla na podkladě zjištěných skutečností celkově hodnocena jako průměrná.

Výtvarná výchova

Hodinová dotace předmětu odpovídá schválenému učebnímu plánu. Vyučující 1. - 4. ročníku nemají zpracovány časové tematické plány učiva. Plány pro výuku předmětu v 5. - 9. ročníku jsou v souladu s osnovami. V 6. - 9. ročníku jsou plány pojaty koncepčně, kontinuita výuky je v nich velmi dobře zjištěna. Neplnění učebních osnov nebylo zjištěno. Časovým nárokům pro realizaci některých vzdělávacích cílů ve vyšších ročnících méně vyhovuje organizace výuky po jednotlivých hodinách. Využití učebního času se při osvojování složitějších výtvarných technik stává méně efektivní, neboť při plnění vzdělávacího cíle v několika jednotlivých hodinách žáci opakovaně věnují část vyučovací doby přípravným činnostem a úklidu výtvarného materiálu v závěrečných hodinách. V promyšlenosti cílů zhlédnutých hodin byly mezi učitelkami značné rozdíly. Celkově je bezprostřední příprava na výuku hodnocena jako velmi dobrá, také plánování a příprava byly velmi dobré.

Výuku předmětu vede pět učitelek, z toho pouze jedna má požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilost. Absence odborného vzdělání se ve dvou hodinách projevila chybami v metodickém vedení výuky.

Vyučování na 1. stupni probíhá v kmenových, převážně tradičně uspořádaných učebnách, na 2. stupni jednak v odborné pracovní výtvarné výchově, jednak v kmenových třídách. Výtvarné materiály, odborná literatura a ukázky výtvarných děl jsou ve škole zastoupeny v menší míře.

Organizace výuky většinou splňovala psychohygienické zásady vyučovacího procesu. Podmínky výuky mají negativa a pozitiva téměř v rovnováze.

Žáci byli vedeni k praktickému osvojování výtvarných dovedností, technik a k vlastnímu výtvarnému vyjadřování. Z předložených žakovských prací vyplývá, že jsou zejména na 1. stupni využívány tradiční techniky a ztvárňována tradiční témata. Na 2. stupni odborně a pedagogicky způsobilá vyučující zařazuje i méně obvyklé techniky, učí žáky vnímat vlastnosti barev a vztahy mezi nimi, výrazové možnosti výtvarných materiálů atd. Míra rozvíjení kreativity byla, vyjma dvou hodin, nízká. Žáci často napodobovali předložené výtvarné práce, v jednom případě předkreslovali tvary podle pokynů učitelky. Zvolené techniky byly přiměřené dovednostem žáků, navazovaly na jejich dosavadní znalosti. Vyučující většinou nenásilným způsobem vedly žáky k zamýšlení se nad výtvarnou kompozicí. Zvolené metody a formy práce

měly průměrnou úroveň.

V hodinách převládalo hodnocení motivující žáky k další práci. Jen v jednom případě bylo hodnocení učitelkou převážně negativní, zaměřené i na dovednosti, které nebyly cílem sledované hodiny. Chybělo v něm konkrétní pojmenování chyb, kterých se žáci dopustili. Motivování žáků k činnostem bylo většinou promyšlené a navodilo v hodinách pracovní atmosféru. V oblasti motivace a hodnocení výrazně převažovala pozitiva.

Pro převahu verbálního projevu ze strany učitelek měli žáci méně příležitostí k rozvíjení a vytváření komunikativních kompetencí. Ve všech zhlédnutých hodinách ale projevovali kladný vztah k předmětu. Interakce a komunikace byly hodnoceny jako průměrné.

Celkově byla výuka výtvarné výchovy průměrná.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání ve sledované oblasti

Členové inspekčního týmu hodnotili vzdělávání v 15 předmětech - dva (tělesnou výchovu a výtvarnou výchovu) posuzovali samostatně, 13 předmětů bylo sestaveno do čtyř bloků. Kvalita vzdělávání ve všech předmětech či blocích byla hodnocena jako průměrná.

HODNOCENÍ PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ

Plánování

Ředitelka školy byla jmenována do funkce Školským úřadem Mladá Boleslav na základě konkurzu v květnu roku 1999. Jako podklad pro konkurzní řízení vypracovala stručné Koncepční záměry rozvoje školy v období 1999 - 2003. Tento základní plánovací materiál potom aktualizovala v listopadu roku 2000. V obou dokumentech zúročila znalost podmínek školy, neboť v ní 11 let pracovala jako učitelka. Koncepce obsahuje hlavní strategické cíle zejména v oblasti materiální a technické vybavenosti (body 1 - 6) a v oblasti personální (body 7 - 18). Z inspekčních zjištění vyplývá, že se ředitelce některé záměry podařilo během necelých tří let od svého nástupu do funkce realizovat. Především se daří naplňovat jednu z priorit, tj. zabránit odlivu dětí do okolních škol - na jaře roku 1999 navštěvovali školu 153 žáci, v současné době 155. Do 1. ročníku by mělo letos nastoupit 20 dětí. Poměrně kvalitní je i oblast dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, jak dokládá přehled o účasti učitelů na vzdělávacích akcích, do něhož jsou zapojeny všechny učitelky včetně ředitelky (ta absolvovala mj. dvoudenní seminář pro řídicí pracovníky ve školství a další krátkodobé kurzy), rovněž naplňování volného času dětí (viz následující kapitola Organizování) se daří. Úspěchem v oblasti materiální vybavenosti bylo zřízení počítačové pracovny s 11 počítači, které byly získány sponzorským darem. Jiné záměry se zatím nezdařily. Jedná se zejména o oblast personální - pedagogický sbor je sice dlouhodobě stabilizovaný, odbornou a pedagogickou způsobilost učitelek (čtyři učitelky 1. stupně jsou absolventkami středních škol) se však zatím nedaří zlepšit. Nejlepší materiální a technické vybavení (i přes popsané nedostatky na str. 6 této inspekční zprávy) má předmět tělesná výchova (zejména díky velké moderní hale), přínosem je již zmíněná počítačová pracovna (její vytiženost postupně stoupá - v letošním školním roce byla tato pracovna využita zatím 57 krát), zrekonstruována byla i učebna 5. ročníku. Jinak se

provoz školy složitěji zajišťuje vzhledem k vzdálenosti obou školních objektů, jejich stáří a vybavenosti pomůckami.

Rámcový celoroční plán práce školy (Plán práce ve školním roce 2001-2002), projednaný a schválený pracovníky školy dne 30. 9. 2001, je víceméně všeobecným výčtem hlavních úkolů letošního školního roku, bez uvedení konkrétních termínů a osobní zodpovědnosti. Tyto konkrétní údaje už nepostrádají další plánovací materiály včetně operativních, třebaže jsou stručné - např. Plán akcí, exkurzí a výletů 2001-2002, Plán činnosti SRPŠ a třídních schůzek, měsíční plány práce a další.

Úroveň plánování je celkově průměrná.

Organizování

Organizační struktura odpovídá výše uvedeným koncepčním záměrům a velikosti školy. Ředitelka bezprostředně řídí všechny pracovníky školy. Nejmenovala svého zástupce. Ustanovila pouze třídní učitele, vedoucí metodického orgánu a výchovnou poradkyni. Pracovní náplně a kompetence všech pracovníků jsou dány.

Nadále se předpokládá výuka dle vzdělávacího programu Základní škola. V letošním školním roce mají žáci 7. - 9. ročníku možnost výběru z pěti volitelných předmětů (konverzace v německém jazyku, matematický seminář, jehož zaměření a organizování bylo kritizováno na str. 4, praktika z přírodovědy, technická činnost, domácnost). Vyučuje se dvěma cizím jazykům - anglickému a německému. Nabídka zájmové činnosti je bohatá - celkem 9 kroužků je zaměřeno sportovně (např. turistický kroužek), umělecky (dramatický kroužek se letos zúčastnil okresního kola přehlídka dětských amatérských souborů s nastudováním pohádky Princezna ze mlejna), na výpočetní techniku apod. Vyučuje se i náboženství. Škola organizuje množství dalších aktivit, jež smysluplně vyplňují volný čas dětí - návštěvy divadel v Mladé Boleslavi i Praze, školní kola olympiády v českém, anglickém a německém jazyce, recitační, výtvarné, matematické a dopravní soutěže, kurz plavání, lyžařský výcvik atd.

Snahou vedení i pedagogických pracovníků je otevřít školu veřejnosti - kromě třídních schůzek, konaných třikrát během školního roku, a jedné schůzky s rodiči budoucích žáků 1. ročníku se výsledky práce žáků prezentují několikrát v roce i na různých akademiích (pravidelně na konci školního roku), besídkách (např. Mikulášské odpoledne) a akcích (Jablko roku, Pouštění draka aj.). Škola vydává svůj vlastní časopis.

Osobní dokumentace 12 žáků s vývojovými poruchami učení je vedena. Pro tyto žáky je organizována ambulantní náprava specifických obtíží. Individuální vzdělávací plány jsou vypracovány pro všechny žáky, škola však na ně neuplatňuje požadavek na zvýšený finanční normativ.

Program primární prevence nežádoucích společenských jevů je vypracován v intencích příslušných metodických pokynů MŠMT ČR.

Z povinné dokumentace školy, která zásadním způsobem upravuje nebo dokládá průběh vlastní výchovně-vzdělávací práce, byl kontrolován především Řád školy, který kromě ustanovení předepsaných vyhláškou o základní škole obsahuje i práva žáků vycházející z Mezinárodní úmluvy o právech dítěte. Pozitivním jevem je spolupráce samotných žáků na sestavení těchto pravidel - ve škole byla založena žakovská rada, složená ze dvou zástupců každé třídy 5. - 9. ročníku, spolupracující přímo s ředitelkou školy.

Rozvrh hodin je sestaven dle zásad uvedených ve vyhlášce o základní škole, jeho sestavení ne vždy respektuje psychohygienické zásady (viz výuka zeměpisu v 6. a 7. ročníku či prvouky ve 2. ročníku - oboje zmíněno na str. 3, resp. 5 této inspekční zprávy).

Vnitřní informační systém školy je komplikován umístěním tříd ve dvou vzdálenějších budovách. Aktuální informace jsou předávány pracovníkům v rámci denního pracovního styku a porad. Všechny důležité materiály jsou zaměstnancům k dispozici na nástěnce ve sborovně. Žákům se informace dostávají běžnou formou od vyučujících, třídních učitelů nebo jsou rovněž zveřejněny na nástěnkách.

Organizování je velmi dobré.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitelka školy využívá nápady, návrhy i podněty, se kterými pracovníci přicházejí (vedení zájmových kroužků, školní akce, výzdoba apod.). Zajišťuje odborný růst vyučujících i svůj. Nekvalifikovaným umožňuje hospitovat u zkušených a aprobovaných kolegyň. Přidělené finanční prostředky k dalšímu vzdělávání na rok 2001 škola vyčerpala (přesněji přečerpala) účastí učitelek v různých seminářích a kurzech (např. Jak na český jazyk, Moderní didaktika Čj, Jak na pravopis, Testování v Aj, Výchova k lidskosti, Balkán včera a dnes, Matematika s počítačem, 3x informatika-Word). Ředitelka navštívila - vedle jiných akcí - Seminář pro řídicí pracovníky, Den s hudební výchovou, Sloh dětskýma očima a také PC-Word a E-mail. V každodenním kontaktu s pracovníky školy (konzultace, porady) upřednostňuje demokratický styl řízení s delegováním konkrétních pravomocí jednotlivcům. Kritéria pro hodnocení, jež vypracovaly, jsou všem známa. Údaje získané průběžným sledováním kvality plnění jednotlivých ukazatelů zaměstnanci se stávají podkladem systému pravidelného ohodnocování prostřednictvím nenárokové složky platu (dříve měsíčně, nyní dvakrát za rok). Ten je založen na principu diferenciací. Rezervy existují ve vytvoření systému pravidelného sebehodnocení školy.

Vedení a motivování pracovníků má nadprůměrnou až spíše nadprůměrnou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Kontrola výchovně-vzdělávacího procesu, provozu školy a jejího hospodaření vychází z písemně zpracovaného Plánu kontrolní činnosti ve školním roce 2001 - 2002. Ten byl vypracován na základě analýzy předcházejících kontrol a reaguje na současnou potřebu zkvalitnění výchovně-vzdělávacího procesu. Z hospitačních záznamů ředitelky je patrná snaha o co nejplnější kontrolu práce učitelů ve všech předmětech. Četnost kontrol je v letošním školním roce oproti minulému optimální. Menší frekvence hospitací byla zjištěna v předmětech matematika a dějepis, ve kterých bylo kontrolou třídních knih potvrzeno nedodržování učebních osnov. I když ředitelka školy v době inspekce dokázala fundovaně hodnotit zhlédnuté hodiny, přesto v hospitačních záznamech převažuje popis hodin a kladné hodnocení, což v řadě případů nekoresponduje se zjištěními inspekce. Se závěry hodnocení ředitelky je kontrolovaná osoba prokazatelně seznámena. Pravidelně jsou zadávány vlastní srovnávací prověřovací práce, které jsou vyhodnocovány. Příčiny neúspěšných výsledků žáků v testech jsou vyučujícími hledány spíše v přístupech žáků než v použitých formách a metodách, či organizaci výuky. Další podněty pro kontrolu vedení školy získává při pravidelných jednáních žakovské rady. Kompetence kontroly pedagogické dokumentace vedené třídními učitelkami je delegována na výchovnou poradkyni. Její práce je už však kontrolována nedostatečně, o čemž svědčí vyskytující se formální nedostatky ve vyplňování uvedené dokumentace (např. nestandardní opravy, chybějící podpisy učitelů v třídních výkazech u klasifikace, nedůsledné vyplňování některých katalogových listů), ale i některé zásadní nedostatky (např. chybějící známka na vysvědčení a v katalogových listech, chybějící vyplněné složení komise u jedné opravné zkoušky a podpis jednoho člena této komise). Výsledky kontrol jsou pravidelně na pedagogických radách projednávány. Z analýzy těchto kontrol vychází zpracovaný Plán

ozdravných opatření 2001-2002, chybí však přijetí důsledných nápravných opatření.

Kontrolou Knihy úrazů byla vzhledem k velikosti školy zjištěna poměrně vysoká úrazovost za poslední tři měsíce. Takřka polovina úrazů se stala během přestávek. V době inspekce v některých případech nebyl přítomen o přestávce dozírající učitel, několik hodin začínalo později, stěhování tříd v řadě případů je neopodstatněné.

Kontrolní mechanismy hodnoceny jako průměrné.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Dva sledované okruhy (organizování a vedení a motivování pracovníků) měly velmi dobrou úroveň, další dva (plánování a kontrolní mechanismy) průměrnou. Celkově vykazují podmínky vzdělávání negativa a pozitiva v rovnováze.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Souběžně s orientační inspekcí byla realizována tematická inspekce „Adaptační potíže žáků 1. ročníků základních škol“. Zjištění z této tematické inspekce, která probíhá i na jiných školách, budou zveřejněna ve Zprávě České školní inspekce o školním roce 2001/2002.

Školní družina

Školní družina, která je součástí školy, má v tomto školním roce jedno oddělení. Jsou do ní přednostně zařazováni žáci 1 a 2. ročníku, podle potřeby i žáci vyšších tříd. Jejich počet je v souladu s platnými právními předpisy.

Provoz školní družiny se řídí požadavky zákonných zástupců. Je organizován v odpoledních hodinách a v době polední přestávky.

Činnost školní družiny zajišťuje jedna vychovatelka. Skutečnost, že nesplňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti, neměla zásadní negativní vliv na kvalitu její činnosti.

Výchovně-vzdělávací práce probíhá v kmenových učebnách 1. nebo 2. ročníku. Jejich uspořádání je sice funkční pro výuku, ale méně účelné pro zájmové aktivity realizované v rámci školní družiny. V přilehlém kabinetě je soustředěna většina hraček a pomůcek, které si žáci každý den podle svého přání půjčují. Vybavení pomůckami je průměrné, převažují společenské hry a stavebnice, k dispozici je jen minimum materiálu pro zájmové pracovní a výtvarné činnosti.

Ve vedení povinné dokumentace byly shledány drobné formální nedostatky (chybějící údaje o rozsahu docházky v některých zápisových listcích, rozpor v přejímání odpovědnosti za bezpečnost žáků při zajišťování pedagogického dozoru). Nahodilost výchovně vzdělávací nabídky školní družiny vede ke stereotypu v činnostech. Kromě pohybových aktivit venku převažují stolní a společenské hry a výtvarné činnosti.

Zhlédnuté činnosti byly zaměřeny pouze na řízené aktivity pod vedením vychovatelky. V přátelské atmosféře žáci bez problémů dodržovali dohodnutá pravidla jednání. Ve školní družině se děti mohou připravovat také na vyučování.

Činnost školní družiny je hodnocena jako průměrná.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Povinná dokumentace školy dle § 38a odstavce 1 zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních škol, středních škol a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, uvedená v bodech a) - h), tj. Rozhodnutí Školského úřadu Mladá Boleslav o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 165/00 ze dne 1. 9. 2000, třídní knihy ze školních roků 1997/1998 - 2001/2002, výkazy o základní škole podle stavu k 30. září 2001, vysvědčení a katalogové listy ze školního roku 2001/2002, školní řád, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad, zápisy z provozních porad, rozhodnutí ředitelky školy
- Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2000-2001
- podkladová inspekční dokumentace
- organizační, plánovací a kontrolní materiály ředitelky školy (Organizační schéma školy, Koncepční záměry pro období 1999 - 2003, Plán práce ve školním roce 2001 - 2002, měsíční plány práce, Plán kontrolní činnosti ve školním roce 2001 - 2002)
- plány metodického orgánu
- časově-tematické plány jednotlivých učitelů všech hospitovaných předmětů pro školní rok 2001-2002
- vzorky žákovských knížek a písemností žáků
- dokumentace k zápisu do prvního ročníku pro školní rok 2001-2002
- Přehled výchovně vzdělávací práce ve školní družině (Přehled docházky žáků do školní družiny - školní rok 2001-2002, zápisové lístky do školní družiny).

ZÁVĚR

Průběh vzdělávání

Vzdělávání, resp. jeho kvalita, byla hodnocena především na základě 44 hospitovaných hodin, studia a kontroly dokumentace (včetně žákovské) a dalších materiálů. Až na výjimky byla výuka (její plánování a příprava, podmínky, organizace, použité formy a metody, motivace a hodnocení, interakce učitel - žák a komunikace všech subjektů vzdělávacího procesu) hodnocena jako průměrná. Jejimi základními znaky jsou především převládající frontální způsob vyučování, chybějící vnitřní diferenciací a menší podíl žáků na samostatné práci. Pozitivem je naopak poměrně rozšířené projektové vyučování.

Podmínky vzdělávání

Škola je umístěna ve dvou budovách, možnost efektivnější spolupráce a komunikace je tím částečně snížena. Obě budovy jsou staré, přesto se učitelky (zejména na 1. stupni) snaží vytvořit dětem podnětné prostředí. Vybavení didaktickými pomůckami zaostává a vyžaduje inovaci. Velkým přínosem bylo zřízení pracovny informatiky. Zlepšení personálního zabezpečení výuky z hlediska odborné a pedagogické způsobilosti patří mezi trvalé úkoly vedení školy. Dvě oblasti řídicí činnosti byly hodnoceny velmi dobře, dvě průměrně. Podmínky vzdělávání mají průměrnou úroveň.

Škola není právním subjektem, proto hodnocení efektivnosti využívání finančních prostředků ze státního rozpočtu nebylo předmětem inspekční činnosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři:	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. František Kvasnička	F. Kvasnička v.r.
Členové týmu	PaedDr. Jitka Kozáková	J. Kozáková v.r.
	Ing. Jaroslav Kindl	J. Kindl v.r.
	Mgr. Radek Vlasák	R. Vlasák v.r.

V Mladé Boleslavi dne 29. dubna 2002

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 3. 5. 2002

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Mgr. Olga Olšáková, ředitelka

O. Olšáková v.r.

Předmětem inspekce bylo zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 7 téhož zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: KÚ Středočeského kraje, odbor školství, mládeže a sportu, Praha	30. 5. 2002	034 96/02-2161
Zřizovatel: Obec Skalsko	30. 5. 2002	034 96/02-2161
Rada školy: Není zřízena		

Připomínky ředitelky školy

Datum	Text:
	Připomínky nebyly podány.